

Autorstvo, citiranje, pisanje istraživačkog rada

Tea Radić, knjižničarka

Autorsko pravo

Riječ **autor** dolazi od latinske riječi *–auctor*, a znači stvaratelj, tvorac djela odnosno intelektualne tvorevine.

Autorima se smatraju: pisci, slikari, kipari, crtači, skladatelji, koreografi, arhitekti, fotografi, idustrijski dizajneri, filmski redatelji, kartografi, i dr.

Autor samim činom stvaranja djela stječe prava koja pripadaju autoru. U Republici Hrvatskoj autorska prava su zaštićena *Zakonom o autorskim pravu i srodnim pravima*.

Prava autora traju za njegova života i 70 godina nakon njegove smrti.

Autorsko pravo

Prava koja pripadaju autoru dijelimo na:

- **moralna prava**
- **imovinska prava**

Moralna prava su: 1. Pravo prve objave, 2. Pravo na priznanje autorstva, 3. Pravo na poštivanje autorskog djela, 4. Pravo pokajanja.

Imovinska prava: 1. Pravo reproduciranja i distribuiranja, 2. Pravo priopćavanja djela javnosti, 3. Pravo prerade djela.

Srodna prava

Srodna ili susjedna prava pripadaju *osobama* koje nisu stvaratelji djela u pravom smislu, ali *koje pomažu da se djelo izvede, prevede, postavi na scenu i sl.*

Te osobe su: glazbenik ili pjevač, glumac, urednik knjige ili prevoditelj, dirigent, itd.

U srodna prava spadaju i *prava nakladnika* koji imaju pravo za naknadu za reproduciranje svojih izdanja. Trajanje tih prava jest 50 godina.

U srodna prava pripadaju i *prava proizvođača baza podataka*, a trajanje tih prava ograničeno je na 15 godina od izrade odnosno objave baze podataka.

Autorka i srodna prava

<https://www.youtube.com/watch?v=ICxggnhuWqo>

<https://www.youtube.com/watch?v=GQOAyrL0axY&t=6s>

<https://www.youtube.com/watch?v=0Eiw21q3dWc&t=18s>

Citiranje

Citiranje je *upućivanje* na publikaciju (knjigu, članak, mrežnu stranicu, ...) čiji smo materijal koristili za vlastite radove putem *fusnote ili bilješke*.

Prilikom citiranja potrebno je iznijeti dovoljno podataka o publikaciji kako bi istu mogli lako identificirati (naslov rada, autor, mjesto izdavanja, naziv izdavača, godina izdavanja, stranica knjige s koje se citat preuzima).

Citirati se može *izravno* koristeći navodnike (""") i *neizravno* (prepričavanjem, sažimanjem).

Citat koji se izravno prenosi iz teksta drugog autora stavlja se u navodnike.

Za neizravno citiranje u bilješkama se koristi izraz Usp. (usporedi).

Istraživački rad

Svaki istraživački rad temelji se na postavljanju *pretpostavki – hipoteza* koje se istraživanjem *prihvataju ili odbacuju*.

Dijelovi istraživačkog rada:

- Naslovnica (ne numerira se)
 - Kratki sadržaj i ključne riječi (ne numerira se)
 - Naslov, kratki sadržaj i ključne riječi na engleskom jeziku (ne numerira se)
1. Uvod
 2. Metodologija istraživanja
 3. Razrada teme
 4. Rezultati istraživanja
 5. Rasprava
 6. Zaključak
 7. Literatura

- **Kratki sadržaj i ključne riječi** - je sažetak (par rečenica) onoga o čemu mali istraživački rad govori. Uz njega dolaze i ključne riječi. Sažetak i ključne riječi se ne numeriraju i pišu se na hrvatskom jeziku.

- **Naslov, kratki sadržaj i ključne riječi na engleskom jeziku** – isto kao i prethodna točka samo na engleskom jeziku.

1. **UVOD** – kratko uvesti čitatelja u temu rada. Jasno definirati glavnu temu i područje koje istražujete.

2. **RAZRADA TEME** – iscrpnije prikazati temu i područje koje istražujete koristeći prikupljenu literaturu. Npr. odgovoriti na pitanja: Tko su to znanstvenici? Tko su izumitelji? Koja je razlika između znanstvenika i izumitelja? Navesti nešto o vremenu u kojem su živjeli, o državi u kojoj su živjeli i sl.

3. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA –

Pod *3.1. navodimo hipotezu* odnosno pretpostavku na kojoj temeljimo istraživanje

Pretpostavka: - mora biti oblikovana u izjavnoj rečenici
- odgovara na pitanje zašto?

Pod *3.2. navodimo metode* koje smo koristili u istraživanju (istraživanje časopisa, istraživanje znanstveno-popularne literature, istraživanje weba, istraživanje referentne literature) i kriterije po kojima smo vršili istraživanje (zadane ključne riječi)

4. **REZULTI ISTRAŽIVANJA I RASPRAVA** – kratko i jasno iznijeti što ste istraživanjem saznali i kako to saznanje potvrđuje vašu pretpostavku/hipotezu. Kritički se osvrnuti na rezultate istraživanja. Iznijeti vlastito mišljenje, razraditi ga i potkrijepiti primjerima.
5. **ZAKLJUČAK** – na temelju svega što ste napisali iznijeti kratak zaključak s prijedlogom novih istraživačkih problema koje bi bilo moguće sprovesti u budućnosti.
6. **LITERATURA** – pridržavamo se uputa za citiranje

Napomena: Prilikom pisanja rada koristiti oblike poput: dokazalo se ..., smatra se ..., rečeno je ..., spominje se..., rad je ... i sl.

Literatura/izvori:

Horvat, Aleksandra; Živković, Daniela. Knjižnice i autorsko pravo. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2009.

Upute za citiranje. ozk.unizd.hr/wp-content/uploads/2011/04/Upute-za-citiranje.doc (2017-10-30)

https://hr.wikipedia.org/wiki/Citiranje_radova (2017-10-30)

<https://www.youtube.com/watch?v=ICxggnhuWqo> (2017-10-30)

<https://www.youtube.com/watch?v=GQOAyrL0axY&t=6s> (2017-10-30)

<https://www.youtube.com/watch?v=0Eiw21q3dWc&t=18s> (2017-10-30)

Hvala na pažnji!

Sretno!

